

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PATAISOS ĮSTAIGŲ IR TARDYMO IZOLIATORIŲ VIDAUS TVARKOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2020 m. sausio 21 d. Nr. 1R-25
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 54 straipsnio 4 dalimi bei 115 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi:

1. T v i r t i n u Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisykles (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. balandžio 23 d. įsakymą Nr. 122 „Dėl Įėjimo į pataisos įstaigas ir išėjimo iš jų taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.2. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. gegužės 2 d. įsakymą Nr. 194 „Dėl Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.3. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. birželio 18 d. įsakymą Nr. 182 „Dėl Areštinių vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.4. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009 m. birželio 1 d. įsakymą Nr. 1R-172 „Dėl Tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.5. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. birželio 6 d. įsakymą Nr. 1R-154 „Dėl Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nuostatų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.“

3. N u s t a t a u, kad:

3.1. šio įsakymo 2.5 papunktis įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.;

3.2. drausmės grupei priskirtiems nuteistiesiems iki 2020 m. birželio 30 d. leidžiama įsigyti ir turėti laikrodžių, pagamintų ne iš brangiųjų metalų;

3.3. iki šio įsakymo įsigaliojimo leistų įsigyti ir turėti maisto produktų, asmeninių daiktų ir kitų reikmenų nuteistieji (suimtieji) gali įsigyti ir turėti, taip pat perduoti juos kitiems asmenims arba pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai saugoti iki 2020 m. vasario 29 d.;

3.4. iki 2020 m. vasario 29 d. nuteistiesiems (suimtiesiems) nesuvartojus maisto produktų ir (ar) neperdavus kitiems asmenims arba pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai saugoti asmeninių daiktų ir kitų reikmenų, nurodytų šio įsakymo 3.3 papunktyje, šie maisto produktai, asmeniniai daiktai ir reikmenys iki 2020 m. kovo 15 d. paimami ir saugomi arba sunaikinami šio įsakymo 1 punktu patvirtintų Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių nustatyta tvarka;

3.5. iki 2020 m. birželio 30 d. sprendimai dėl leidimo nuteistiesiems parvykti į namus pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 104 straipsnį ir atostogų nuteistiesiems suteikimo pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 130 straipsnį priimami, taip pat prašymai lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos pateikiami pagal iki šio įsakymo įsigaliojimo galiojusią tvarką.

4. P a v e d u Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžioms pataisos įstaigoms bei tardymo izoliatoriams ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo šio įsakymo įsigaliojimo parengti ir patvirtinti šio įsakymo 1 punktu patvirtintose Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklėse nurodytus teisės aktus.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro
2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1R-25

PATAISOS ĮSTAIGŲ IR TARDYMO IZOLIATORIŲ VIDAUS TVARKOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato nuteistųjų siuntimo į pataisos įstaigą, nuteistųjų ir suimtųjų priėmimo į pataisos įstaigą ar tardymo izoliatorių ir laikymo šiose įstaigose tvarką, nuteistiesiems ir suimtiesiems pataisos įstaigose ir tardymo izoliatoriuose leidžiamus įsigyti ir turėti maisto produktus, drabužius, avalynę, higienos reikmenis, elektros prietaisus ir kitus daiktus (toliau – asmeniniai daiktai) ir jų bendrą masę, asmenų lankymosi pataisos įstaigose ir tardymo izoliatoriuose tvarką, nuteistųjų ir suimtųjų teisių ir laisvių apribojimo bei pareigų realizavimo pataisos įstaigose ir tardymo izoliatoriuose tvarką, pataisos pareigūnų įgaliojimus skiriant pataisos įstaigose ir tardymo izoliatoriuose esantiems nuteistiesiems ir suimtiesiems paskatinimo priemonės ir nuobaudas, drausmės komisijos sudarymo pataisos įstaigoje tvarką ir šios komisijos kompetenciją.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos pataisos pareigūnų veiklos įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS NUTEISTŲJŲ SIUNTIMAS Į PATAISOS ĮSTAIGĄ, NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) PRIĖMIMAS Į PATAISOS ĮSTAIGĄ (TARDYMO IZOLIATORIŲ) IR LAIKYMAS ŠIOJE ĮSTAIGOJE

3. Siunčiant nuteistuosius į pataisos įstaigą, atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 65 straipsnyje nustatytus reikalavimus, laisvas vietas pataisos įstaigose ir, esant galimybei, į nuteistojo gyvenamąją vietą.

4. Nuteistajam (suimtajam) atvykus į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių):

4.1. patikrinama jo asmens tapatybė (pagal asmens ar kitus dokumentus, esant poreikiui, pagal duomenis Lietuvos Respublikos gyventojų registre);

4.2. patikrinama, ar gauti visi bausmei (suėmimui) vykdyti būtini dokumentai (patvarkymas vykdyti teismo nuosprendį, įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis, nuteistojo raštu pareikštas noras atlikti bausmę, ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo nutartis (nuosprendis) skirti suėmimą ir (ar) kiti dokumentai). Nustačius, kad gauti ne visi dokumentai, nuteistasis (suimtas) į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) nepriimamas;

4.3. atliekama jo asmens krata, patikrinami jo turimi asmeniniai daiktai, o nuteistojo terminuota laisvės atėmimo bausmė, laisvės atėmimo bausmė iki gyvos galvos ir suimtojo turimi asmeniniai daiktai pasveriami;

4.4. atliekama jo medicininė apžiūra, esant poreikiui jis higieniškai švarinamas, jam suteikiama galimybė nusiprausti duše, dezinfekuojami jo rūbai. Sveikatos tikrinimo rezultatai įrašomi į nuteistojo (suimtojo) asmens sveikatos istoriją (ambulatorinę kortelę). Apie nepilnamečio suimtojo pirminio ir pakartotinio sveikatos būklės patikrinimo rezultatus, pateikus paklausimą, informuojamas ikiteisminį tyrimą atliekantis pareigūnas, prokuroras ar teismas. Ikiteisminį tyrimą atliekantis pareigūnas, prokuroras ar teismas apie nepilnamečio suimtojo pirminio ar pakartotinio sveikatos patikrinimo rezultatus taip pat informuojamas paties nepilnamečio suimtojo, jo tėvų (globėjų) ar advokato prašymu.

5. Prieš atliekant Taisyklių 4.3 papunktyje nurodytus veiksmus, nuteistasis (suimtas) supažindinamas su asmeninių daiktų, kurių leidžiama nuteistiesiems (suimtiesiems) turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje), sąrašu ir reikalavimu dėl asmeninių daiktų bendro svorio, taip pat

nuteistajam (suimtajam) pasiūloma turimus asmeninius daiktus, kurių neleidžiama turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) ar kurių svoris viršija nustatytą leistiną asmeninių daiktų svorį, ir maisto produktus, kurių galiojimo terminas pasibaigęs, atiduoti pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai saugoti, sunaikinti arba perduoti jo nurodytam asmeniui.

6. Nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduoti asmeniniai daiktai (išskyrus maisto produktus ir pinigus) saugomi pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) arba nuteistojo (suimtojo) prašymu perduodami jo nurodytam asmeniui. Nuteistojo arešto bausmė savanoriškai atiduoti pinigai saugomi pataisos įstaigoje iki jo paleidimo iš pataisos įstaigos, o kitų nuteistųjų ir suimtųjų pinigai įrašomi į jų asmeninę sąskaitą pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje). Nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduoti maisto produktai sunaikinami.

7. Nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduotų saugoti asmeninių daiktų bendra masė neturi viršyti 20 kilogramų (toliau – kg) ir jie nuteistojo (suimtojo) prašymu gali būti grąžinti nuteistajam (suimtajam), jei tų daiktų leidžiama turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) ir nebus viršyta leidžiamų turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) asmeninių daiktų bendra masė. Jei nuteistojo (suimtojo) atiduotų saugoti asmeninių daiktų bendra masė viršija 20 kg, jam pasiūloma asmeninius daiktus, kurių svoris viršija nustatytą masę, per tris mėnesius perduoti kitam asmeniui. Nuteistajam (suimtajam) per tris mėnesius neperdavus saugomų asmeninių daiktų, kurių svoris viršija leidžiamą bendrą masę, kitam asmeniui, šie daiktai sunaikinami.

8. Nuteistojo (suimtojo) asmens krata ir jo asmeninių daiktų patikrinimas atliekamas metalo iešikliais, rentgeno spindulių įrenginiais, narkotinių ir psichotropinių medžiagų iešikliais, pasitelkus tarnybinius šunis, kitomis priemonėmis ir (ar) rankiniu būdu. Šiame punkte nurodytos asmens kratos ir asmeninių daiktų patikrinimo tvarką nustato Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjų departamentas) direktorius.

9. Per nuteistojo (suimtojo) asmens kratą ir asmeninių daiktų patikrinimą rasti daiktai, kurių neleidžiama nuteistiesiems (suimtiesiems) turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje), maisto produktai, kurių galiojimo terminas pasibaigęs, taip pat asmeniniai daiktai, kurių svoris viršija nustatytą bendrą daiktų svorį, paimami. Paimti asmeniniai daiktai, jeigu dėl jų nepradedamas ikiteisminis tyrimas arba administracinė teisena, perduodami sunaikinti, o rasti pinigai ir vertingi asmeniniai daiktai perduodami į socialinės paramos nuteistiesiems (suimtiesiems) fondą.

10. Taisyklėse nustatyta tvarka nuteistųjų (suimtųjų) savanoriškai atiduoti maisto produktai, per asmens kratą ar asmeninių daiktų patikrinimą paimti daiktai sunaikinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu. Šių daiktų sunaikinimą inicijuoja pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus paskirtas pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) darbuotojas, o jį organizuoja ir vykdo pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) vadovo įsakymu sudaryta komisija.

11. Atliekant Taisyklių 4 punkte nustatytus veiksmus nuteistieji (suimtieji) laikinai, bet ne ilgiau kaip penkioms valandoms gali būti uždaromi į laikino sulaikymo kameras.

12. Atlikus Taisyklių 4 punkte nustatytus veiksmus, nuteistieji, kol bus suskirstyti į gyvenamąsias patalpas (kamas), bet ne ilgiau kaip iki 5 darbo dienų gali būti laikomi atskirai nuo kitų nuteistųjų.

13. Atvykę į pataisos įstaigą nuteistieji per 5 darbo dienas nuo jų atvykimo suskirstomi į gyvenamąsias patalpas (kamas). Skirstant nuteistuosius atsižvelgiama į jų nusikalstamo elgesio riziką, neigiamos įtakos jiems ar kitiems nuteistiesiems riziką, sveikatos būklę, amžių, gebėjimus užsiimti darbine veikla, psichologines savybes, kitas asmenines savybes ir laikomasi Bausmių vykdymo kodekse nustatytų nuteistųjų izoliuoto laikymo reikalavimų. Pirmą kartą į pataisos įstaigas atvykę nuteistieji, kuriems skirta terminuoto laisvės atėmimo ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė, priskiriami paprastajai grupei.

Nuteistųjų (suimtųjų) paskirstymo į kamas tvarką nustato pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus), kurioje laikomi nuteistieji (suimtieji), direktorius.

14. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija apie nuteistojo atvykimą į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) per tris darbo dienas nuo jo atvykimo praneša nuosprendį priėmusiam teismui ir išsiunčia pranešimą nuteistojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems

giminaičiams. Priėmus suimtąjį į tardymo izoliatorių (pataisos įstaigą), ne vėliau kaip kitą dieną nuo jo priėmimo išsiunčiamas pranešimas priimto suimtojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams. Šiame pranešime turi būti nurodyta, kokioje pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) asmuo atlieka bausmę (laikomas suimtas), kada ir kokia tvarka galima pasimatyti su nuteistuoju (suimtučiu), bendrauti su juo telefonu, perduoti jam asmeninių daiktų.

15. Pataisos namuose laikomi nuteistieji užrakinami gyvenamuosiuose aukštuose, gyvenamosiose patalpose (kamerose) arba palatose laikantis šių reikalavimų:

15.1. nuteistiesiems turi būti sudarytos galimybės pasinaudoti tualetu, taip pat prieiti prie vandens šaltinio;

15.2. kamerose, gyvenamosiose patalpose arba palatose turi būti sudarytos sąlygos iškviešti pataisos pareigūnus.

16. Priskirti lengvajai grupei nuteistieji užrakinami tik nakčiai. Nuteistieji arešto bausmės ir drausmės grupei priskirti nuteistieji laikomi užrakinti gyvenamosiose patalpose (kamerose), o paprastajai grupei priskirti nuteistieji laikomi užrakinti gyvenamosiose patalpose (kamerose), jei tai būtina jų laikymui atskirai užtikrinti arba jie dėl asmeninių savybių gali daryti neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems, kelti pavojų kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, arba jei tai būtina teisės ir režimo pažeidimų prevencijos tikslais.

17. Iš užrakinėtų gyvenamųjų aukštų, gyvenamųjų patalpų (kamerų) arba palatų nuteistieji (suimtieji) išleidžiami:

17.1. į darbą;

17.2. į bendrojo lavinimo mokyklą ar profesinio mokymo įstaigą;

17.3. į pasimatymus;

17.4. paskambinti telefonu;

17.5. į valgyklą, dušą (ne rečiau kaip du kartus per savaitę dirbantys ar užsiimantys individualia darbine, kūrybine veikla nuteistieji, kiti – ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę), socialinės rehabilitacijos užsiėmimus, susitikimus su advokatu (gynėju);

17.6. užsiimti individualia ar kita Bausmių vykdymo kodekso ar Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo nustatyta veikla;

17.7. sudaryti santuoką;

17.8. iškviečius pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) darbuotojui;

17.9. nuvykti pas sveikatos priežiūros specialistus (skubiais atvejais arba sveikatos priežiūros specialisto paskirtu priėmimo laiku);

17.10. laisvalaikio metu – pasivaikščioti arba užsiimti kitokia veikla.

18. Nuteistieji ir suimtieji privalo pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) vykdyti įstatymų reikalavimus ir laikytis elgesio taisyklių:

18.1. matomoje vietoje nešioti pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) išduotą kortelę (kortelė suimtiesiems neišduodama) su nuotrauka, įrašytu vardu ir pavarde. Kortelėje gali būti įrašomi ir kiti duomenys (grupė, skyrius, kamera, miegamoji vieta, darbo vieta);

18.2. įėjus pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) atstovui į patalpą atsistoti ir pasisveikinti, įeiti į patalpą, kurioje yra pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) atstovas, ir išeiti iš jos tik pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) atstovui leidus, kreipiantis į pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) atstovą, pasakyti savo pavardę;

18.3. bendraudami su pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) atstovais nelaikyti rankų kišenėse;

18.4. nevartoti necenzūrinių žodžių, žargono, nenaudoti pravardžių, netriukšmauti;

18.5. laikytis asmens higienos;

18.6. tvarkyti ir prižiūrėti savo darbo, gyvenamąją (kamerą) ir pasivaikščiojimo vietas;

18.7. savavališkai nekeisti gyvenamosios ir miegamosios vietų;

18.8. laikyti (kabinti) asmeninius daiktus tik tam įrengtose vietose;

18.9. naudotis tik techniškai tvarkingais elektros prietaisais;

18.10. nesilankyti patalpose ir teritorijose, kuriose nedirba ir negyvena, išskyrus atvejus, kai pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius arba jo įgaliotas pataisos pareigūnas tai leidžia;

18.11. nepažeisti pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) apsaugos draudžiamųjų zonų, pažymėtų informuojamais užrašais;

18.12. netrukdyti pataisos pareigūnams atlikti savo funkcijų;

18.13. dalyvauti patikrinimuose (skaičiuotėse) ir pasišalinti iš jų tik pataisos pareigūnui leidus;

18.14. nuo atsikėlimo iki ėjimo miegoti būti tvarkingai apsirengę viršutiniais drabužiais pagal pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus nustatytą tvarką;

18.15. tausoti pataisos įstaigos turtą.

19. Nuteistojo (suimtojo) prašymu pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija privalo padaryti jo administracinės, civilinės ir baudžiamosios bylos ir asmens bylos dokumentų kopijas, Kitos nuteistojo (suimtojo) prašomos informacijos kopijos gali būti padaromos tik tais atvejais, jei nuteistojo (suimtojo) asmeninėje sąskaitoje yra pakankamai lėšų. Už šias paslaugas pataisos įstaigai (tardymo izoliatoriui) atsiskaitoma teisės aktų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

NUTEISTIESIEMS (SUIMTIESIEMS) LEIDŽIAMAI ĮSIGYTI IR TURĖTI ASMENINIAI DAIKTAI, JŲ BENDRA MASĖ

20. Lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems leidžiama įsigyti ir turėti pataisos įstaigoje:

20.1. maisto produktų:

20.1.1. vaisių ir daržovių (šviežių, šaldytų, konservuotų) – ne daugiau kaip 2 kg;

20.1.2. duonos gaminių – ne didesnėse nei 500 gramų (toliau – g) pakuotėse;

20.1.3. pieno produktų (išskyrus saldintą sutiršintą pieną) – ne didesnėse nei 500 mililitrų (toliau – ml)/g pakuotėse;

20.1.4. termiškai apdorotų, rūkytų, sūdytų mėsos gaminių (žuvies) – ne didesnėse nei 500 g pakuotėse;

20.1.5. chalvos, šokolado, šokoladinių saldainių, riešutų – ne daugiau kaip 500 g pakuotėse;

20.1.6. aliejaus, margarino – ne didesnėse nei 500 ml/g pakuotėse;

20.1.7. natūralios arbatos, kavos, kakavos – ne didesnėse nei 500 g pakuotėse;

20.1.8. sulčių, gaiviųjų gėrimų, mineralinio vandens – ne didesnėse nei 1000 ml pakuotėse;

20.1.9. prieskonių, sintetinių saldiklių;

20.1.10. sausų dribsnių, sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio – ne didesnėse nei 500 g pakuotėse;

20.1.11. kruopų, makaronų – ne didesnėse nei 500 g pakuotėse;

20.1.12. kečupo, pomidorų padažo, sojų padažo, majonezo, garstyčių, krienų – ne didesnėse nei 200 ml gamintojo pakuotėse;

20.1.13. kiaušinių;

20.1.14. šaldytų kulinarinių gaminių (užkandžių, didžkukulių, blynų, lietinių, koldūnų, virtinių, čeburekų) – ne didesnėse nei 500 g pakuotėse;

20.1.15. miltų – ne didesnėse nei 1000 g pakuotėse;

20.1.16. natūralaus medaus, uogienės – ne didesnėse nei 200 g pakuotėse;

20.1.17. sausainių, vaflių ir meduolių – ne didesnėse nei 500 g pakuotėse ir ne daugiau kaip po vieną pakuotę;

20.2. drabužių ir avalynės (išskyrus karinę ir kitokią uniformą ar uniformos elementus):

20.2.1. kepurų (nedengiančių veido), šalikų, pirštinių (išskyrus treniruotėms ir sportui skirtas pirštines);

20.2.2. apatinių drabužių;

- 20.2.3. viršutinių drabužių;
- 20.2.4. kojinių, pėdkelnių;
- 20.2.5. avalynės;
- 20.2.6. vaikiškų drabužių ir avalynės (nuteistosioms, auginančioms vaikus iki ketverių metų);
- 20.3. higienos priemonių:
 - 20.3.1. muilą, šampūną, plaukų kondicionierių, kūno dezodorantą arba antiperspirantą ir kitų kūno priežiūros priemonių, burnos skalavimo skystį, skutimosi kremą arba putas (išskyrus gaminius, kuriuose yra etilo alkoholio, acetono, ir aerosolinius gaminius);
 - 20.3.2. skalbimo ir plovimo priemonių – ne didesnė nei 500 ml/g pakuotėse;
 - 20.3.3. dantų pastą, dantų šepetėlį, tarpdančių siūlą arba šepetėlių ir dantų krapštukų, skutimosi šepetėlį, dantų šepetėlio dėklą, kempinę;
 - 20.3.4. tualetinio popieriaus;
 - 20.3.5. saugių skustuvų su nekeičiamais peiliukais;
 - 20.3.6. šukas arba plaukų šepetį (neturintį metalinių detalių);
 - 20.3.7. plaukų segtukų, gumyčių;
 - 20.3.8. moterų higienos reikmenų;
 - 20.3.9. prezervatyvų;
 - 20.3.10. vienkartinių nosinaičių, higieninių servetėlių, kosmetinės vatos;
 - 20.3.11. manikiūro priemonių (žirkutes užapvalintais galais, nagų žnyplės ir medinę arba popierinę dildę);
 - 20.3.12. ausų krapštukų ir (arba) kištukų;
 - 20.3.13. sauskelnių;
 - 20.3.14. vaikų higienos reikmenų (nuteistosioms, auginančioms vaikus iki ketverių metų);
- 20.4. elektros prietaisų:
 - 20.4.1. televizorių ir jo priedėlių antžemeinei televizijai, jeigu šis priedėlis įsigytas iki 2016 m. balandžio 1 d.;
 - 20.4.2. nešiojamąjį kompiuterį (vietoje nešiojamojo kompiuterio leidžiama turėti stacionarųjį kompiuterį, jeigu jis įsigytas iki 2016 m. balandžio 1 d.);
 - 20.4.3. kišeninį (nešiojamąjį) radijo imtuvą arba MP3 grotuvą;
 - 20.4.4. barzdaskutę;
 - 20.4.5. plaukų džiovintuvą;
 - 20.4.6. elektrinį virdulį;
 - 20.4.7. LED skaitymo lempą (maitinamą elementais);
 - 20.4.8. skrudintuvą arba sumuštinių keptuvę;
 - 20.4.9. kompiuterinių žaidimų aparatą;
- 20.5. kitų daiktų ir reikmenų:
 - 20.5.1. kortelių, skirtų skambinti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) įrengtu telefonu (toliau – telefono kortelės);
 - 20.5.2. vokų, pašto ženklų, proginių atvirukų, nuotraukų, asmeninių užrašų ir kitų smulkių asmeninių daiktų, religinės simbolikos, kalendorių, knygų, laiškų, žurnalų, laikraščių ir kitų periodinių leidinių (išskyrus leidinius, kuriuose propaguojamas smurtas ar žiaurumas, taip pat pornografinius leidinius), rašymo popieriaus, sąsiuvinų ir rašymo reikmenų;
 - 20.5.3. administracinės, civilinės ir (ar) baudžiamosios bylos medžiagą, teismo nuosprendžių, nutarčių ir nutarimų nuorašus ir (ar) kopijas, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, visuomeninių organizacijų bei tarptautinių institucijų atsakymų, kvitų, teisės aktų ir kreipimųsi kopijas;
 - 20.5.4. reikmenų, skirtų užsiimti individualia kūrybine veikla, ir muzikos instrumentų (nuteistiesiems, gavusiems rašytinį pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus leidimą);
 - 20.5.5. plastikinių arba medinių stalo indų (lėkštę, dubenėlį sriubai, šaukštą, puodelį, šakutę, peilį);

20.5.6. tabako gaminių ir reikmenų (pypkę, popieriaus, filtrų), vienkartinį žiebtuvėlį, degtukų (išskyrus nepilnamečiams ir asmenims, laikomiems nepilnamečių tardymo izoliatoriuje-pataisos namuose ir laisvės atėmimo vietų ligoninėje);

20.5.7. rankinį, stalinį laikrodį;

20.5.8. kosmetikos gaminių (išskyrus gaminius, kuriuose yra etilo alkoholio, acetono, ir aerosolinius gaminius);

20.5.9. rankšluosčių;

20.5.10. patalynės (paklodę, užvalkalus pagalvei ir antklodei) – du komplektus (nuteistosioms, auginančioms vaikus iki ketverių metų, patalynės komplektų skaičius neribojamas);

20.5.11. stalo žaidimų (išskyrus pornografinio ar smurtinio pobūdžio stalo žaidimus);

20.5.12. akinius, kontaktinius lęšius, jiems skirtas dėtuves ir kontaktinių lęšių priežiūros priemonių (tamsinti akiniai leidžiami tik rekomendavus gydytojui);

20.5.13. informacijos, išskyrus įrašus, kuriuose propaguojamas smurtas ar žiaurumas, taip pat pornografinius įrašus, laikmenų (bendra nuteistųjų turimų informacijos laikmenų talpa negali viršyti 35 GB);

20.5.14. šepetį (neturintį metalinių detalių) drabužiams ir batams, batų tepalą;

20.5.15. gydytojo rekomenduotų vaistinių preparatų – ne didesnė nei 200 ml pakuotėse ir medicinos priemonių (nuteistiesiems, gavusiems rašytinį pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus leidimą);

20.5.16. kitų daiktų, kurie būtini Taisyklių 20.4, 20.5.4, 20.5.7 ir 20.5.15 papunkčiuose nurodytiems daiktams eksploatuoti.

21. Paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems (išskyrus atliekančius Bausmių vykdymo kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą) leidžiama įsigyti ir pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) turėti Taisyklių 20.1.1–20.1.12, 20.1.17, 20.2, 20.3, 20.4.1–20.4.7 ir 20.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų.

22. Drausmės grupei priskirtiems nuteistiesiems (išskyrus nuteistuosius, atliekančius Bausmių vykdymo kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą) leidžiama įsigyti ir pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) turėti Taisyklių 20.1.1, 20.2, 20.3, 20.5.1, 20.5.3, 20.5.9, 20.5.12, 20.5.15 ir 20.5.16 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų, taip pat vokų, pašto ženklų, religinės simbolikos, kalendorių, laiškų, rašymo popieriaus, sąsiuvinų ir rašymo reikmenų.

23. Nuteistiesiems, atliekantiems Bausmių vykdymo kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą, neleidžiama įsigyti ir turėti asmeninių daiktų, išskyrus Taisyklių 20.2.1–20.2.5 papunkčiuose nurodytus asmeninius daiktus, vokus, pašto ženklus, rašymo priemonę ir popierių, rankšluostį, muilą, dantų pastą, dantų šepetėlį, šukas, nosinę (moterims – moterų higienos reikmenų), tualetinį popierių, sauskelnės, akinius arba kontaktinius lęšius ir jiems skirtas dėtuves bei kontaktinių lęšių priežiūros priemones, pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus nutarimo dėl nuobaudos skyrimo kopiją. Patalynė, čiužinys, pagalvė ir antklodė šiame punkte nurodytiems nuteistiesiems išduodama tik dienotvarkėje nustatytam miego laikui. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius privalo užtikrinti, kad nuteistųjų asmeniniai daiktai, kurių jie negali turėti atlikdami nuobaudą, bus saugiai laikomi visą nuobaudos atlikimo laiką. Greitai gendantys maisto produktai įdedami į šaldytuvą, o dėl natūralių sąlygų sugedę saugomi maisto produktai sunaikinami. Sunaikinus maisto produktus surašomas aktas, su kuriuo pasirašytinai supažindinamas nuteistasis, kuriam priklausė sunaikinti produktai.

24. Apgyvendintiems už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) ribų ir laikomiems atvirose kolonijose nuteistiesiems leidžiama įsigyti ir turėti Bausmių vykdymo kodekso 91 straipsnio 1 dalyje ir Taisyklių 20 punkte nurodytų asmeninių daiktų, taip pat kitų asmeninių daiktų, kurie būtų naudingi vykdant veiksmingą nuteistųjų socialinę rehabilitaciją, gerinant jų sveikatą bei gerovę.

25. Suimtiesiems leidžiama įsigyti ir turėti tardymo izoliatoriuje (pataisos įstaigoje) Taisyklių 20.1.1–20.1.10, 20.1.12, 20.1.17, 20.2.1–20.2.5, 20.3.1–20.3.13, 20.4.1–20.4.7 ir 20.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų.

26. Į drausmės izoliatorių uždaromiems suimtiesiems neleidžiama pasiimti asmeninių daiktų, išskyrus Taisyklių 20.2.1–20.2.5 papunkčiuose nurodytus asmeninius daiktus, vokus, pašto ženklus, rašymo priemonę ir popierių, administracinės, civilinės ir (ar) baudžiamosios bylos medžiagą, teismo nuosprendžių, nutarčių ir nutarimų nuorašus ir (ar) kopijas, teisės aktų ir kreipimūsi kopijas, rankšluostį, muilą, dantų pastą, dantų šepetėlį, šukas, nosinę (moterims – moterų higienos reikmenis), tualetinį popierių, sauskelnės, akinius arba kontaktinius lęšius ir jiems skirtas dėtuves bei kontaktinių lęšių priežiūros priemonės, pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus nutarimo dėl nuobaudos skyrimo kopiją. Patalynė, čiužinys, pagalvė ir antklodė į drausmės izoliatorių uždarytiems suimtiesiems išduodama tik dienotvarkėje nustatytam miego laikui. Tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos) direktorius privalo užtikrinti, kad į drausmės izoliatorių uždarytų suimtųjų asmeniniai daiktai, kurių jie negali turėti drausmės izoliatoriuose, bus saugiai laikomi visą nuobaudos atlikimo laiką. Greitai gendantys maisto produktai įdedami į šaldytuvą, o dėl natūralių sąlygų sugedę saugomi maisto produktai sunaikinami. Sunaikinus maisto produktus surašomas aktas, su kuriuo pasirašytinai supažindinamas suimtas, kuriam priklausė sunaikinti produktai.

27. Nuteistiesiems (suimtiesiems), kurių gydymo laisvės atėmimo vietų ligoninėje trukmė neviršija 60 dienų, taip pat laikinai išvykstantiems į kitas įstaigas nuteistiesiems leidžiama įsigyti ir turėti Taisyklių 20.2 (laisvės atėmimo vietų ligoninės palatoje leidžiama turėti Taisyklių 20.2.2, 20.2.4 ir 20.2.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų), 20.3, 20.4.4, 20.5.1, 20.5.2, 20.5.3, 20.5.7, 20.5.12, 20.5.15 ir 20.5.16 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų. Gydytojui rekomendavus, nuteistiesiems (suimtiesiems) laisvės atėmimo vietų ligoninėje leidžiama įsigyti ir turėti Taisyklių 20.1.1–20.1.12 papunkčiuose nurodytų maisto produktų.

28. Nuteistųjų (suimtųjų) įsigyjami maisto produktai ir vaistiniai preparatai turi būti supakuoti gamintojo pakuotėmis (išskyrus stiklines ir metalines pakuotes). Šviežių vaisių ir daržovių leidžiama įsigyti be pakuotės. Nuteistųjų (suimtųjų) turimi maisto produktai (išskyrus šviežius vaisius ir daržoves) ir vaistiniai preparatai, supakuoti ne gamintojo pakuotėmis, paimami ir sunaikinami.

29. Drabužių, avalynės, patalynės (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), akinius, akinių dėklą, informacijos laikmenų, laikrodžių, telefono kortelę, spaudos, vokų, pašto ženklų, rašymo popieriaus ir medicinos priemonių nuteistieji (išskyrus atliekantiems Bausmių vykdymo kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nuobaudą) ir suimtieji taip pat gali gauti pašto ar perduodamu siuntiniu arba per pasimatymus.

30. Nuteistiesiems (suimtiesiems), išskyrus apgyvendintus už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) ribų ir laikomus atvirose kolonijose, leidžiamų turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) asmeninių daiktų bendra masė neturi viršyti 30 kg, o nuteistiesiems iki gyvos galvos – 50 kg. Į šiame punkte nustatytą bendrą masę neįskaičiuojama administracinės, civilinės ir (ar) baudžiamosios bylos medžiaga, gydytojo rekomenduoti vaistiniai preparatai bei medicinos priemonės, vaikų, gyvenančių pataisos namuose su nuteistosiomis motinomis, daiktai ir reikmenys.

31. Laikinai iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) į laisvės atėmimo vietų ligoninę (iki 60 dienų) ar kitą įstaigą išvykstančių nuteistųjų (suimtųjų) pasiimamų ir visą išvykos laiką turimų asmeninių daiktų bendra masė neturi viršyti 10 kg, neskaitant administracinės, civilinės ir (ar) baudžiamosios bylos medžiagos.

32. Asmeniniai daiktai, kurių nuteistasis (suimtas) nepasiima laikinai išvykdamas iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus), perduodami saugoti pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai ir nuteistajam (suimtajam) grąžinami jam sugrįžus į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių). Nuteistojo (suimtojo) palikti greitai gendantys maisto produktai sunaikinami.

33. Laikinai išvykusiam nuteistajam (suimtajam) negrįžus į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) per 30 dienų nuo išvykimo dienos, jo asmeniniai daiktai persiunčiami į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių), kurioje tuo metu yra nuteistasis (suimtas), išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių nuteistojo (suimtojo) laikino išvykimo iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) laikas pratęstas, bet ne ilgiau kaip 60 dienų nuo jo išvykimo iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) dienos. Jei laikino išvykimo iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus)

laikotarpiu baigiasi nuteistojo bausmės atlikimo (suimtojo suėmimo) terminas arba nuteistasis (suimtas) paleidžiamas iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus), nuteistojo (suimtojo) asmeniniai daiktai toliau saugomi pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje), kol juos pasiims nuteistasis (suimtas) arba jo nurodytas asmuo, bet ne ilgiau kaip vieną mėnesį. Jei per vieną mėnesį šie daiktai neatsiimami, jie sunaikinami.

34. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija privalo nuolat tikrinti nuteistųjų (suimtųjų) turimų asmeninių daiktų ir reikmenų bendrą masę.

35. Paprastai ir drausmės grupėms priskirtiems nuteistiesiems (suimtiesiems) sudaromos sąlygos apsipirkti pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) parduotuvėje ne rečiau kaip kartą per savaitę, o lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems – ne rečiau kaip du kartus per savaitę.

36. Paprastai nuteistieji pataisos įstaigos parduotuvėje apsiperka patys. Nuteistųjų (suimtųjų), kurie laikomi užrakinti gyvenamosiose patalpose (kamerose), apsipirkimą organizuoja pataisos įstaiga (tardymo izoliatorius). Jiems suteikiama galimybė įsigyti prekių, nevedant jų į pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) parduotuvę, o jų įsigytos prekės ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo jų įsigijimo įteikiamos nuteistajam (suimtajam).

IV SKYRIUS **NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) SKAMBINIMAS TELEFONU**

37. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija sudaro sąlygas nuteistiesiems (suimtiesiems) skambinti telefonu. Skambinimui telefonu prilyginamas skambinimas internetine telefonija.

38. Nuteistieji, išskyrus bausmę atliekančius atviroje kolonijoje, pusiaukelės namuose ir gyvenančius už pataisos įstaigos teritorijos ribų, gali skambinti telefonu tik dienotvarkėje nustatytu laisvalaikio metu.

39. Paprastai suimtiesiems per dieną skambinti ir kalbėti telefonu leidžiama vieną kartą. Atsižvelgdama į sudarytas sąlygas paskambinti telefonu, skambinančiųjų skaičių, pataisos pareigūnų vykdomas funkcijas, suimtiesiems tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos) administracija gali leisti skambinti ir kalbėti telefonu dažniau. Nuteistieji, kuriems suteikta teisė papildomai paskambinti telefonu pagal Bausmių vykdymo kodekso 102 straipsnio 1 dalį ir 140 straipsnio 1 dalies 2 punktą, šią teisę gali įgyvendinti savo nuožiūra (prieš skambindami telefonu kitais Bausmių vykdymo kodekso nustatytais atvejais arba paskambinę, taip pat pasirinkdami kitą skambinimo telefonu laiką).

40. Suimtajam leidžiama kalbėti telefonu tik pataisos pareigūnui įsitikinus, kad suimtas nesurinko asmens, kuriam neleidžiama skambinti, telefono numerio. Pataisos pareigūnas gali pats surinkti abonento, kuriam paskambinti pageidauja suimtas, numerį.

41. Jeigu skambindamas telefonu nuteistasis (suimtas) pažeidžia skambinimo tvarką, pataisos pareigūnas jį įspėja. Jei šis pažeidimas pakartojamas ar padaromas naujas skambinimo tvarkos pažeidimas, pataisos pareigūnas nutraukia pokalbį telefonu ir surašo motyvuotą tarnybinių pranešimą pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriui.

42. Nutrauktas telefoninis pokalbis laikomas įvykusi.

V SKYRIUS **NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) PASIMATYMAI**

43. Pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) nuteistųjų (suimtųjų) pasimatymai vyksta pagal sudarytus grafikus 5 dienas per savaitę (išskyrus sekmadienį ir pirmadienį).

44. Nuteistiesiems, turintiems teisę gauti kelis trumpalaikius ar ilgalaikius pasimatymus per tam tikrą Bausmių vykdymo kodekso nustatytą laikotarpį, taip pat nuteistiesiems, kuriems paskatinimo tvarka suteiktas papildomas trumpalaikis ar ilgalaikis pasimatymas, šie pasimatymai gali vykti paeiliui be pertraukos, jei to pageidauja nuteistasis arba asmuo, kuris nori pasimatyti su nuteistuoju. Suimtiesiems, išskyrus nurodytus Suėmimo vykdymo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje,

tą pačią dieną gali būti suteikti ne daugiau kaip du pasimatymai iš eilės be pertraukos, jei to pageidauja suimtas arba asmuo, kuris nori pasimatyti su suimtuoju. Nuteistas (suimtas) arba asmuo, kuris nori pasimatyti su nuteistuoju (suimtuoju), turi nurodyti kelių iš eilės pasimatymų be pertraukos poreikio motyvus.

45. Paeiliui gali vykti tik tokio paties pobūdžio pasimatymai. Bendra nuteistųjų trumpalaikių pasimatymų ir suimtųjų pasimatymų be pertraukos trukmė negali būti ilgesnė kaip 6 valandos, o nuteistųjų ilgalaikių pasimatymų – ne ilgesnė kaip 2 paros. Pasimatymai dalimis nesuteikiami.

46. Per nuteistojo (suimtojo) pasimatymą, vykstantį, kai nuteistas (suimtas) atskiriamas nuo lankytojų, pasimatyti su juo gali ne daugiau kaip trys asmenys. Jei į nuteistojo (suimtojo) pasimatymą, vykstantį, kai nuteistas (suimtas) atskiriamas nuo lankytojų, atvyksta du ar daugiau nuteistojo (suimtojo) nepilnamečių vaikų, jie turi būti lydimi jų įstatyminių atstovų ar jų įgalioto pilnamečio asmens. Per vieną nuteistojo (suimtojo) pasimatymą, vykstantį nuteistojo (suimtojo) neatskyrus nuo lankytojų, su juo gali pasimatyti ne daugiau kaip trys asmenys.

47. Į trumpalaikį pasimatymą su nuteistuoju, taip pat į pasimatymą su suimtuoju (išskyrus Suėmimo vykdymo įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytą pasimatymą) be suaugusiųjų palydos įleidžiami ne jaunesni kaip 16 metų amžiaus nepilnamečio nuteistojo (suimtojo) vaikai ar įvaikiai.

48. Asmuo, norintis, kad jam būtų suteiktas pasimatymas, pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai paštu arba elektroninėmis ryšio priemonėmis pateikia prašymą suteikti pasimatymą, kurio pavyzdinę formą tvirtina Kalėjų departamento direktorius. Šis prašymas turi būti pasirašytas jį pateikusio asmens.

49. Prašymas suteikti pasimatymą paprastai pateikiamas ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki prašyme nurodytos galimos pasimatymo datos. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius, atsižvelgdamas į pasimatymų patalpų ir vykdomų pasimatymų skaičių, gali nustatyti kitą šių prašymų pateikimo terminą.

50. Asmenys, kurių duomenys nėra tvarkomi Lietuvos Respublikos gyventojų registre, kartu su prašymu suteikti pasimatymą arba atvykę į pasimatymą turi pateikti:

50.1. gimimo liudijimą arba jo kopiją, prašymą siųsdami paštu arba elektroninio ryšio priemonėmis, kai reikia nustatyti tėvystės (motinystės) ryšį;

50.2. santuokos liudijimą arba jo kopiją, prašymą siųsdami paštu arba elektroninio ryšio priemonėmis, kai reikia nustatyti atvykusio asmens šeimos teisinį santykį su nuteistuoju (suimtuoju);

50.3. dokumentus arba jų kopijas, įrodančius kad su nuteistuoju (suimtuoju) bendrai gyvenama ne mažiau kaip vienus metus neįregistravus santuokos (pavyzdžiui, pažyma apie bendro gyvenimo su nuteistuoju metu deklaruotą tą pačią gyvenamąją vietą), prašymą siųsdami paštu arba elektroninio ryšio priemonėmis, kai prašoma ilgalaikio pasimatymo arba Suėmimo vykdymo įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyto pasimatymo.

51. Pataisos įstaiga (tardymo izoliatorius), gavusi prašymą suteikti pasimatymą, nustato, ar nuteistas (suimtas) turi teisę į prašyme nurodytą pasimatymą, patikrina šiame prašyme nurodytą informaciją duomenų registruose, informacinėse sistemose, nuteistojo (suimtojo) asmens byloje bei kituose informacijos šaltiniuose ir priima sprendimą, ar pasimatymas galės įvykti pateikusio prašymą nuteistojo (suimtojo) ar asmens nurodyta data ir laiku.

52. Tuo atveju, jei pasimatymas prašyme suteikti pasimatymą su nuteistuoju (suimtuoju) nurodytu laiku negali įvykti dėl objektyvių priežasčių (užimtos pasimatymų patalpos, nuteistas (suimtas) negalės dalyvauti pasimatyme dėl atliekamos nuobaudos ar kt.), pataisos įstaiga (tardymo izoliatorius) informuoja nuteistąjį (suimtąjį) ar asmenį, pateikusį šį prašymą.

53. Sprendimą suteikti pasimatymą per penkias darbo dienas nuo prašymo suteikti pasimatymą gavimo dienos priima pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius arba jo įgaliotas pataisos pareigūnas. Priėmus šį sprendimą, prašyme suteikti pasimatymą įrašoma atitinkama žyma, prirėkus taip pat nurodoma pasimatymo ar kelių pasimatymų be pertraukos trukmė.

54. Atsisakius suteikti pasimatymą arba antrą pasimatymą iš eilės be pertraukos, apie tai prašymą suteikti pasimatymą pateikęs asmuo informuojamas raštu. Atsisakymas suteikti pasimatymą turi būti motyvuotas.

55. Asmenys, atvykę į pasimatymą su nuteistuoju (suimtuojų), privalo pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir dokumentus, nurodytus Taisyklių 50 punkte, jei jie nebuvo pateikti kartu su prašymu suteikti pasimatymą.

56. Nuteistieji (suimtieji) ir asmenys, atvykę į pasimatymą su nuteistuoju (suimtuojų) pirmą kartą, pasirašytinai supažindinami su elgesio per pasimatymą taisyklėmis, kurias tvirtina Kalėjimų departamento direktorius. Ne pirmą kartą atvykstantiems į pasimatymą nuteistiesiems (suimtiesiems) ir asmenims žodžiu primenamos elgesio per pasimatymą taisyklės, o pasirašytinai supažindinama tik su elgesio per pasimatymą taisyklių pakeitimais.

57. Prieš įleidžiant nuteistuosius (suimtuosius) ir asmenis į pasimatymų patalpą, taip pat išleidžiant iš jos Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka atliekama šių asmenų apžiūra ir asmeninių daiktų patikrinimas.

58. Į pasimatymų patalpą neįleidžiama arba pasimatymas nutraukiamas, kai:

58.1. asmuo, atvykęs į pasimatymą, atsisako, kad būtų atlikta jo asmens apžiūra ir (ar) asmeninių daiktų patikrinimas;

58.2. asmuo arba nuteistasis (suimtasis) atvyksta į pasimatymą apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų arba toks apsvaigimas nustatomas per pasimatymą;

58.3. asmuo arba nuteistasis (suimtasis) nesilaiko elgesio per pasimatymą taisyklių;

58.4. atlikus nuteistojo (suimtojo) arba į pasimatymą atvykusio asmens apžiūrą ir (ar) jo asmeninių daiktų patikrinimą randama daiktų, kurių jie negali turėti (įsinešti) į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių);

58.5. pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) susidaro ypatinga situacija.

59. Dėl nuteistojo (suimtojo) kaltės nutrauktas pasimatymas laikomas įvykusiu.

60. Pirmieji į nuteistųjų (suimtųjų) pasimatymų patalpas įleidžiami asmenys, atvykę į pasimatymą su nuteistaisiais (suimtaisiais), paskui – nuteistieji (suimtieji).

61. Nuteistiesiems (suimtiesiems) leidžiamų pasiimti į pasimatymą asmeninių daiktų sąrašą nustato Kalėjimų departamento direktorius.

62. Pirmieji iš pasimatymų patalpų išvedami nuteistieji (suimtieji), paskui asmenys, atvykę į pasimatymą.

VI SKYRIUS

NUTEISTŲJŲ MOTINŲ PASIMATYMAI SU VAIKAIS

63. Nuteistųjų motinų, kurių vaikai laikomi vaikų (kūdikių) namuose, pasimatymai paprastai vyksta kiekvieną dieną nuo 8 iki 17 val. Tikslų pasimatymų laiką nustato pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius, suderinęs su vaikų (kūdikių) namų, kuriuose laikomi nuteistųjų vaikai (kūdikiai), administracija.

64. Nuteistosios motinos į pasimatymą su vaikais vyksta lydimos pataisos pareigūnų arba savarankiškai.

65. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius, atsižvelgdamas į nuteistosios nusikalstamo elgesio riziką ir į elgesį atliekant bausmę, įvertinęs riziką dėl galimo nuteistosios negrįžimo į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių), turi teisę priimti sprendimą nuteistajai, kuriai leista savarankiškai vykti į pasimatymą su vaiku, prižiūrėti naudoti elektroninio stebėjimo priemonės. Elektroninio stebėjimo priemonių naudojimo tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius.

66. Į pasimatymą su vaikais vykstančioms nuteistosioms leidžiama pasiimti asmeninių daiktų. Sprendimą dėl leidimo į pasimatymą su vaikais vykstančioms nuteistosioms pasiimti asmeninių daiktų priima pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius arba jį pavaduojantis pataisos pareigūnas.

VII SKYRIUS

SUNKIAI SERGANČIŲ NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) LANKYMAS

67. Sunkiai sergančių nuteistųjų (suimtųjų), kai dėl jų ligos gresia pavojus jų gyvybei, lankymas vyksta laisvės atėmimo vietų ligoninėje arba viešojoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, kurioje hospitalizuotas nuteistasis (suimtasis).

68. Asmuo, pageidaujantis aplankyti sunkiai sergantį nuteistąjį (suimtąjį), pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai Taisyklių 50 punkte nustatyta tvarka raštu pateikia prašymą.

69. Leidimą aplankyti sergantį nuteistąjį (suimtąjį) duoda ir sąlygas tokiam apsilankymui sudaro pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius arba jo įgaliotas pataisos pareigūnas.

70. Į laisvės atėmimo vietų ligoninę aplankyti atvykusius asmenis pas sunkiai sergančius nuteistuosius (suimtuosius) į pasimatymo vietą lydi pataisos pareigūnas.

VIII SKYRIUS

NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) IŠVYKIMAS UŽ PATAISOS ĮSTAIGOS (TARDYMO IZOLIATORIAUS) RIBŲ

71. Nuteistojo prašymas išvykti už atviros kolonijos ribų teikiamas pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriui ne vėliau kaip likus penkioms darbo dienoms iki pageidaujamos išvykimo datos. Nuteistojo (suimtojo) prašymas išvykti už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) teritorijos ribų dėl sutuoktinio, sugyventinio ar artimojo giminaičio mirties ar sunkios ligos, dėl kurios gresia pavojus ligonio gyvybei, taip pat dėl gaivalinės nelaimės, padariusios didelę materialinę žalą nuteistajam (suimtajam) ar jo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams, teikiamas ne vėliau kaip likus 24 valandoms iki pageidaujamos išvykimo datos. Prie šiame punkte nurodytų prašymų (toliau – prašymas išvykti už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) teritorijos ribų) pridedami dokumentai ar jų kopijos, patvirtinančios prašyme nurodytas aplinkybes.

72. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija iki nuteistojo (suimtojo) prašyme išvykti už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) teritorijos ribų nurodytos išvykimo datos patikrina prašyme ir pridėtuose dokumentuose nurodytą informaciją, taip pat, – ar yra visos Bausmių vykdymo kodekso (Suėmimo vykdymo įstatymo) ir Taisyklių nustatytos sąlygos suteikti leidimą išvykti už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) teritorijos ribų.

73. Nuteistajam (suimtajam) leidžiama išvykti už atviros kolonijos ribų arba iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) dėl sutuoktinio, sugyventinio ar artimojo giminaičio mirties ar sunkios ligos, dėl kurios ligonio gyvybei gresia pavojus, taip pat dėl gaivalinės nelaimės, padariusios didelę materialinę žalą nuteistajam ar jo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams, jei nustatoma, kad egzistuoja visos šios sąlygos:

73.1. nuteistojo (suimtojo) prašyme išvykti už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) teritorijos ribų ir pridėtuose dokumentuose pateikta informacija yra teisinga;

73.2. yra gautas suimtojo ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio ar jį atliekančio prokuroro arba teismo, kurio žinioje yra byla, rašytinis sutikimas, kai sprendžiamas klausimas dėl leidimo suimtajam išvykti iš tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos);

73.3. taip pat nėra kitų priežasčių, dėl kurių nuteistajam (suimtajam) negali būti leista išvykti.

74. Atsižvelgiant į nuteistojo nusikalstamo elgesio riziką ir į jo elgesį atliekant bausmę, galimą riziką dėl nuteistojo negrįžimo į pataisos įstaigą, leidime išvykti už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) ribų išsprendžiamas klausimas dėl nuteistojo išvykimo už pataisos įstaigos teritorijos ribų ir parvykimo į pataisos įstaigą maršruto arba nustatomos teritorijos, kuriose

nuteistajam išvykus iš pataisos įstaigos leidžiama (draudžiama) lankytis, dėl palydos nuteistajam skyrimo, antrankių ar elektroninio stebėjimo priemonių naudojimo.

75. Priimdamas sprendimą leisti suimtajam išvykti už tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos) teritorijos ribų, tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos) direktorius atsižvelgia į ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio ar jį atliekančio prokuroro arba teismo, kurio žinioje yra byla, nurodymą dėl apsaugos ir skiria suimtajam per jo išvyką apsaugą ar palydą.

76. Jeigu nuteistasis, kuriam leista išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, dėl ligos arba kitų svarbių priežasčių negali nustatyti laiku sugrįžti į pataisos įstaigą, jis privalo nedelsdamas telefonu apie tai pranešti šios įstaigos administracijai ir nurodyti savo buvimo vietą bei galimą grįžimo laiką.

77. Leidus nuteistajam (suimtajam), atliekančiam perkėlimo į kamerų tipo patalpas (uždarymo į drausmės izoliatorių) nuobaudą, išvykti už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) ribų dėl sutuoktinio, sugyventinio ar artimojo giminaičio mirties ar sunkios ligos, dėl kurios ligonio gyvybei gresia pavojus, taip pat dėl gaivalinės nelaimės, padariusios didelę materialinę žalą nuteistajam ar jo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams, nuteistojo (suimtojo) išvykos laikas įskaitomas į šios nuobaudos atlikimo laiką. Šio punkto nuostatos taip pat taikomos, kai nuteistajam (suimtajam), atliekančiam perkėlimo į kamerų tipo patalpas (uždarymo į drausmės izoliatorių) nuobaudą, leidžiama išvykti už atviros kolonijos teritorijos ribų ir gydymosi tikslais.

IX SKYRIUS

NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) LAIŠKŲ IŠSIUNTIMAS IR GAVIMAS

78. Nuteistieji (suimtieji) siunčiamus laiškus neužklijuotuose vokuose įteikia pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus įgaliotam darbuotojui, kuris nuteistojo (suimtojo) akivaizdoje patikrina, ar juose nėra kitų objektų, išskyrus laišką, nuotrauką, atviruką, pašto ženklus, vokus ir dokumentus, kurių leidžiama turėti nuteistajam (suimtajam).

79. Nuteistojo (suimtojo) siunčiamas laiškas ir vokas, ant kurio nenurodytas siuntėjo vardas ir pavardė, laiško gavėjo adresas, taip pat laiškas, kuris siunčiamas kito nuteistojo (suimtojo) vardu, bei laiškas ir vokas, kuriuose yra kitų daiktų, išskyrus laišką, nuotrauką, atviruką, pašto ženklus, vokus ir dokumentus, kurių leidžiama turėti nuteistajam (suimtajam), nepriimami.

80. Nuteistųjų (suimtųjų) vardu gautus laiškus šiems nuteistiesiems (suimtiesiems) įteikia pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus įgaliotas darbuotojas. Nuteistajam (suimtajam) atsiųstas vokas su laišku, prieš jį įteikiant, nuteistojo (suimtojo) akivaizdoje atplėšiamas ir neskaitant patikrinama, ar jame nėra kitų daiktų, išskyrus laišką, nuotrauką, atviruką, pašto ženklus, vokus ir dokumentus, kurių leidžiama turėti nuteistajam (suimtajam).

81. Nuteistųjų (suimtųjų) vardu gautame voke ar laiške rasti kiti daiktai, išskyrus nuotrauką, atviruką, pašto ženklus, vokus ir dokumentus, kurių leidžiama turėti nuteistajam (suimtajam), sunaikinami, jeigu dėl jų nepradedamas ikiteisminis tyrimas arba administracinė teisena, o rasti pinigai ir vertingi daiktai perduodami į socialinės paramos nuteistiesiems (suimtiesiems) fondą.

82. Nuteistųjų (suimtųjų), kurie yra perkelti į kitą pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių), vardu gauti laišakai ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo dienos persiunčiami įstaigai, į kurią perkeltas nuteistasis (suimtasis).

83. Nuteistųjų (suimtųjų), kurie paleisti iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus), taip pat mirusių nuteistųjų (suimtųjų) vardu adresuoti laišakai pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) nepriimami arba grąžinami subjektui, pristačiusiam tokį laišką.

84. Bausmių vykdymo kodekso (Suėmimo vykdymo įstatymo) nustatytais atvejais laikinai sustabdžius nuteistojo (suimtojo) laiškų išsiuntimą ir įteikimą nuteistojo (suimtojo) siunčiami laišakai nepriimami, o nuteistojo (suimtojo) vardu gaunamus laiškus saugo pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus įgaliotas darbuotojas. Pasibaigus laiškų išsiuntimo ir įteikimo sustabdymo terminui, nuteistojo (suimtojo) vardu gauti laišakai perduodami nuteistajam (suimtajam).

X SKYRIUS

SIUNTINIŲ, SMULKIŲJŲ PAKETŲ, GRYNŲJŲ PINIGŲ IR LABDAROS SIUNTŲ PRIĖMIMAS IR ĮTEIKIMAS (PASKIRSTYMAS) NUTEISTIESIEMS (SUIMTIESIEMS)

85. Asmuo, atnešęs siuntinį arba smulkųjį paketą, pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai pateikia prašymą dėl jo perdavimo nuteistajam (suimtajam). Kartu su šiuo prašymu pateikiamas asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas.

86. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija siuntinį arba smulkųjį paketą nuteistajam (suimtajam) patikrina atnešusio asmens akivaizdoje. Siuntinyje arba smulkiame pakete rasti daiktai, kurių perdavimas nenustatytas Bausmių vykdymo kodekse (Suėmimo vykdymo įstatyme) ir Taisyklėse, grąžinami asmeniui, atnešusiam siuntinį arba smulkųjį paketą. Apie grąžintus daiktus pažymima asmens pateiktame prašyme dėl siuntinio arba smulkiojo paketo perdavimo.

87. Paštu gauti siuntiniai ir smulkieji paketai nuteistajam (suimtajam) nepriimami, jeigu:

87.1. jie adresuoti nuteistiesiems (suimtiesiems), kurie neturi teisės gauti pašto siuntinių ar smulkųjų paketų;

87.2. vienas pašto siuntinys sveria daugiau kaip 10 kg;

87.3. jie adresuoti nuteistiesiems (suimtiesiems), kurie paleisti iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) arba mirusiems nuteistiesiems (suimtiesiems).

88. Paštu gauti siuntiniai ir smulkieji paketai, gauti nuteistųjų (suimtųjų), kurie perkelti į kitą pataisos įstaigą ar tardymo izoliatorių, vardu, ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo jų gavimo dienos persiunčiami įstaigai, į kurią perkelti nuteistieji (suimtieji).

89. Pašto siuntinys arba smulkusis paketas nuteistojo (suimtojo), kurio vardu jis gautas, akivaizdoje atidaromas ir patikrinamas, ar jame nėra daiktų, kurių perdavimas nenustatytas Bausmių vykdymo kodekse (Suėmimo vykdymo įstatyme) ir Taisyklėse.

90. Paštu gautame siuntinyje arba smulkiame pakete rasti daiktai, kurių perdavimas Bausmių vykdymo kodekse (Suėmimo vykdymo įstatyme) nenumatytas (išskyrus pinigus ir vertingus daiktus), sunaikinami, jeigu dėl jų nepradedamas ikiteisminis tyrimas arba administracinė teisena, o rasti pinigai ir vertingi daiktai perduodami į pataisos įstaigos socialinės paramos nuteistiesiems (suimtiesiems) fondą.

91. Nuteistajam (suimtajam) siuntiniai ir smulkieji paketai įteikiami pasirašytinai. Kai nuteistasis (suimtasis) atlieka Bausmių vykdymo kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte (Suėmimo vykdymo įstatymo 34 straipsnio 1 dalies 4 punkte) nurodytą nuobaudą, jam pageidaujant perduodami tik tie siuntiniai arba smulkiuoju paketu perduoti daiktai, kuriuos jis gali turėti, o kiti daiktai jam perduodami ne vėliau kaip kitą darbo dieną po nuobaudos atlikimo ar jos vykdymo nutraukimo.

92. Asmuo, atnešęs nuteistajam (suimtajam) grynųjų pinigų, pateikia pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai prašymą dėl pinigų perdavimo nuteistajam (suimtajam). Kartu su šiuo prašymu pateikiamas asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas ir prašyme nurodyta grynųjų pinigų suma.

93. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) darbuotojas, priėmęs prašymą dėl pinigų perdavimo nuteistajam (suimtajam), išrašo pajamų orderį ir jo šaknelę įteikia pinigus perduodančiam asmeniui. Pajamų orderis neišrašomas, kai prašoma grynuosius pinigus perduoti nuteistajam, kuris turi teisę jų turėti. Šiuo atveju grynuosius pinigus perduodančiam asmeniui įteikiamas pinigų priėmimo kvitas.

94. Per dvi darbo dienas nuo grynųjų pinigų priėmimo šie pinigai įrašomi į nuteistojo (suimtojo) asmeninę sąskaitą ir apie tai informuojamas nuteistasis (suimtasis), o nuteistajam, turinčiam teisę turėti grynųjų pinigų, perduoti pinigai įteikiami.

95. Nuteistasis (suimtasis), pageidaujantis išsiųsti piniginę perlaidą, pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai pateikia rašytinį prašymą, kuriame turi būti nurodyta: perlaidos gavėjo vardas, pavardė, adresas, perlaidos siuntėjo vardas ir pavardė, perlaidos gavėjo ir siuntėjo giminystės ryšys (jei toks yra), perlaidos suma.

96. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija, gavusi Taisyklių 95 punkte nurodytą prašymą, ne vėliau kaip per penkias darbo dienas priima sprendimą dėl šio prašymo įvykdymo.

97. Priėmus sprendimą leisti nuteistajam (suimtajam) išsiųsti piniginę perlaidą, ši perlaida turi būti išsiųsta ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo sprendimo leisti tokią perlaidą išsiųsti priėmimo dienos.

98. Kai pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija atsisako nuteistajam (suimtajam) leisti išsiųsti piniginę perlaidą, ji privalo raštu nuteistajam (suimtajam) nurodyti šio atsisakymo motyvus.

99. Drabužių labdaros siuntos nuteistiesiems iš labdaros teikėjų, nurodytų Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme, priimamos šio įstatymo nustatyta tvarka, prieš tai suderinus tai su pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriumi.

100. Labdaros siuntas nuteistiesiems (suimtiesiems) paskirsto pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija, vadovaudamasi socialinio teisingumo principu ir atsižvelgdama į būtinybę tenkinti nuteistojo (suimtojo) minimalius socialinius poreikius.

XI SKYRIUS

NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) SUSITIKIMAI SU ADVOKATU (GYNĖJU)

101. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija sudaro sąlygas nuteistiesiems (suimtiesiems) susitikti su advokatu (gynėju) darbo dienomis įstaigos administracijos darbo laiku.

102. Susitikime su advokatu (gynėju) nuteistasis (suimtas) gali su savimi turėti rašytinę administracinės, civilinės ar baudžiamosios bylos medžiagą, rašymo popieriaus ir rašymo priemonę.

103. Prieš susitikimą su advokatu (gynėju) ir po jo atliekama nuteistojo (suimtojo) asmens apžiūra ir daiktų patikrinimas.

XII SKYRIUS

NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) PASIVAIKŠČIOJIMAS

104. Pasivaikščioti nuteistiesiems leidžiama jų dienotvarkėje nurodytu laisvalaikio metu, o suimtiesiems – jų dienotvarkėje nurodytu buvimo gryname ore laiku. Pasivaikščioti vienu metu gali būti vedami visi vienoje gyvenamojoje patalpoje (kameroje) esantys nuteistieji (suimtieji).

105. Nuteistieji (suimtieji), sergantys atvira plaučių tuberkulioze, pasivaikščioti vedami į atskirus pasivaikščiojimo kiemus. Sergantys kitomis užkrečiamosiomis ligomis, kurios plinta lašeliniu būdu per orą, nuteistieji (suimtieji) pasivaikščioti vedami atskirai nuo kitų asmenų.

106. Vedami pasivaikščioti nuteistieji (suimtieji) turi būti apsirengę pagal metų laiką ir oro sąlygas.

107. Pasibaigus pasivaikščiojimo laikui, nuteistieji (suimtieji) privalo sutvarkyti pasivaikščiojimo kiemėlį.

108. Nuteistieji (suimtieji), kurie pasivaikščiojimo laiku naudoja fizinį ar psichinį smurtą prieš kitus asmenis, įžeidinėja, užpuola pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) personalą ar priešinasi jam, triukšmauja, netausoja pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) turto ar daro kitus teisės pažeidimus, pataisos pareigūno, atsakingo už nuteistųjų (suimtųjų) pasivaikščiojimo vykdymą, sprendimu gali būti pašalinti iš pasivaikščiojimo kiemų ir uždaryti į gyvenamąsias patalpas ar kameras.

109. Pataisos įstaiga (tardymo izoliatorius) užtikrina užkrečiamųjų ligų profilaktikos priemonių pasivaikščiojimo kiemeliams saugiai naudoti įgyvendinimą.

XIII SKYRIUS

NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) SANTUOKOS SUDARYMAS

110. Apie suimtojo, išskyrus Suėmimo vykdymo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nurodytus asmenis, prašymą suteikti jam galimybę sudaryti santuoką tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos) administracija privalo nedelsdama raštu pranešti šio suimtojo ikiteisminiam tyrimui vadovaujančiam ar jį atliekančiam prokurorui arba teismui, kurio žinioje yra byla.

111. Nuteistajam (suimtajam) sudarant santuoką kaip svečiai gali dalyvauti ne daugiau kaip 4 asmenys. Suimtajam sudarant santuoką svečiams leidžiama dalyvauti, jeigu nėra gautas suimtojo ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio ar jį atliekančio prokuroro arba teismo, kurio žinioje yra byla, rašytinis nurodymas neleisti suimtajam pasimatyti.

112. Jeigu santuoką sudaro suimtas su laisvės atėmimo bausmę atliekančiu asmeniu, santuoka sudaroma tardymo izoliatoriuje (pataisos įstaigoje), kurioje laikomas suimtas. Kitais atvejais, kai santuoką sudarantys nuteistieji (suimtieji) laikomi skirtingose pataisos įstaigose (tardymo izoliatoriuose), pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių), kuriose šie asmenys yra laikomi, direktoriai ar jų įgalioti pataisos pareigūnai suderina santuokos sudarymo vietą.

XIV SKYRIUS NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) RELIGINĖS APEIGOS

113. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija užtikrina nuteistųjų (suimtųjų) teisę tenkinti su religija susijusius poreikius Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

114. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija sudaro sąlygas Lietuvos Respublikoje pripažintų tradicinių religinių bendruomenių ir bendrijų dvasininkams lankytis pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje). Pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) vietos religinėms apeigoms atlikti įrengiamos pagal dvasininkų rekomendacijas.

115. Vykstant religinėms apeigoms nuteistieji (suimtieji) su savimi gali turėti smulkių asmeninių daiktų, susijusių su religinių apeigų atlikimu.

XV SKYRIUS NUTEISTŲJŲ INDIVIDUALI DARBINĖ, KŪRYBINĖ AR KITOKIA VEIKLA

116. Pataisos įstaigos administracija skatina nuteistuosius užsiimti individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla (toliau – individuali veikla), pagal galimybes įrengia tokiai veiklai vykdyti tinkamas patalpas ar kitą vietą ir aprūpina nuteistuosius reikmenimis individualiai veiklai vykdyti.

117. Individualia veikla gali būti leidžiama nuteistiesiems užsiimti ir už pataisos įstaigos teritorijos ribų. Sprendimą dėl leidimo nuteistajam užsiimti individualia veikla už pataisos įstaigos teritorijos ribų priima pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pataisos pareigūnas.

118. Pataisos įstaigos direktorius, atsižvelgdamas į nuteistojo nusikalstamo elgesio riziką ir į jo elgesį atliekant bausmę, įvertinęs galimą riziką dėl nuteistojo negrįžimo į pataisos įstaigą, turi teisę priimti sprendimą nuteistojo, kuriam leista užsiimti individualia veikla už pataisos įstaigos teritorijos ribų, priežiūrai užtikrinti naudoti elektroninio stebėjimo priemones. Elektroninio stebėjimo priemonių naudojimo tvarką nustato Kalėjų departamento direktorius.

119. Nuteistiesiems draudžiama užsiimti individualia veikla, kuri būtų susijusi su darbais, nurodytais Bausmių vykdymo kodekso 2 priede.

XVI SKYRIUS NUTEISTŲJŲ ATLEIDIMAS NUO DARBO EGZAMINAMS LAIKYTI

120. Nuteistieji, kurie to pageidauja, baigiamiesiems kvalifikaciniais egzaminams laikyti atleidžiami nuo darbo po tris dienas kiekvienam egzaminui (įskaitai) laikyti arba jų darbo laikas proporcingai sutrumpinamas.

121. Nuteistieji baigiamiesiems kvalifikaciniais egzaminams laikyti nuo darbo atleidžiami arba jų darbo laikas sutrumpinamas įstaigos, kuri priėmė į darbą nuteistąjį, vadovo sprendimu.

122. Taisyklių 121 punkte nurodyta įstaiga informuoja pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių), kurioje nuteistasis atlieka bausmę (jei nuteistąjį įdarbinusi įstaiga nėra kartu ir įstaiga, kurioje nuteistasis atlieka bausmę), apie nuteistojo atleidimą nuo darbo baigiamiesiems kvalifikaciniais egzaminams laikyti arba apie jo darbo laiko sutrumpinimą.

XVII SKYRIUS

NUTEISTŲJŲ (SUIMTŲJŲ) ASMENS BYLOS IR JŲ TVARKYMAS

123. Visi su nuteistojo (suimtojo) bausmės (suėmimo) vykdymu susiję dokumentai saugomi nuteistojo (suimtojo) asmens byloje, kuri gali būti elektroninė.

124. Nuteistojo (suimtojo) popierinės asmens bylos turinį sudaro dvi dalys (tomai):

124.1. pirmojoje dalyje (tome) kartu su šiame papunktyje nurodytų dokumentų aprašu saugomi:

124.1.1. sulaikymo protokolas;

124.1.2. suimtojo (nuteistojo) asmens anketa;

124.1.3. teismo arba teisėjo nutarties skirti kardomąją priemonę – suėmimą – nuorašas;

124.1.4. teismo nuosprendžių bei nutarčių nuorašai (išrašai);

124.1.5. Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pažymos apie pradėtus ikiteisminius tyrimus, teistumą ir paleidimo iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) pagrindus;

124.1.6. teismo medicinos ir teismo ekspertizės protokolų ir išvadų nuorašai;

124.1.7. suimtojo (nuteistojo) mirties liudijimo kopija, patologoanatominio ištirimo protokolas;

124.2. antrojoje dalyje (tome) kartu su šiame papunktyje nurodytų dokumentų aprašu saugomi:

124.2.1. ikiteisminio tyrimo pareigūnų ir teisėjų raštai dėl suimtojo (nuteistojo) pristatymo į nurodytą vietą;

124.2.2. ikiteisminio tyrimo pareigūnų rašytiniai reikalavimai išvesti suimtąjį iš kameros ikiteisminio tyrimo veiksmams atlikti;

124.2.3. advokatų orderių atplėšiamosios dalies šaknelės ir rašytiniai reikalavimai išvesti suimtąjį iš kameros pasimatyti;

124.2.4. tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos) administracijos raštų, siųstų ikiteisminio tyrimo pareigūnams ir teismams, nuorašai bei gauti atsakymai;

124.2.5. dokumentai, susiję su paskirtomis nuobaudomis ir paskatinimais;

124.2.6. charakteristikos ir kiti su nuteistojo (suimtojo) bausmės (suėmimo) vykdymu susiję dokumentai.

125. Popierinėje nuteistojo (suimtojo) asmens byloje įklijuotame voke saugomi nuteistojo (suimtojo) asmens dokumentai, kurie nuteistajam (suimtajam) grąžinami, kai jis paleidžiamas iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus). Elektroninių asmens bylų sudarymo atvejais nuteistojo (suimtojo) asmens dokumentų saugojimo tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius.

126. Nuteistojo (suimtojo) asmens bylos tvarkomos vadovaujantis Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

XVIII SKYRIUS

ĮĖJIMAS Į PATAISOS ĮSTAIGĄ (TARDYMO IZOLIATORIŲ) IR IŠĖJIMAS IŠ JOS, ASMENŲ LANKYMASIS PATAISOS ĮSTAIGOJE (TARDYMO IZOLIATORIUJE)

127. Asmenims, išskyrus asmenis, kuriems pagal darbo pobūdį būtina patekti į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) ar kurie atvyksta į pasimatymus su nuteistaisiais (suimtaisiais), lankytis

pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) gali leisti pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius arba pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus pavaduotojas.

128. Asmenys į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) gali įeiti ir išeiti iš jos tik turėdami nuolatinį arba vienkartinį leidimą, pataisos pareigūnai – tarnybinį pažymėjimą, o pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) atliekantys bausmę nuteistieji – turėdami leidimą įeiti į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) arba išeiti iš jos. Šių leidimų formą nustato Kalėjų departamento direktorius.

129. Nuolatiniai leidimai išduodami pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) ir valstybės įmonės, kurioje dirba nuteistieji (suimtieji), darbuotojams (išskyrus pataisos pareigūnus). Šie leidimai taip pat išduodami asmenims, vykdantiems veiklą, dėl kurios pobūdžio jie turi nuolat lankytis pataisos įstaigose (tardymo izoliatoriuje) ir valstybės įmonėje, kurioje dirba nuteistieji (suimtieji).

130. Sprendimą dėl nuolatinio leidimo išdavimo priima pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius.

131. Vienkartiniai leidimai išduodami asmenims, kuriems pagal darbo pobūdį būtina patekti į pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) teritoriją, taip pat asmeniui, atvykusiam į pasimatymą su nuteistuoju (suimtuoju).

132. Sprendimą dėl vienkartinio leidimo išdavimo priima pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius, jo pavaduotojas arba pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus įgaliotas pataisos pareigūnas pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus nustatyta tvarka.

133. Nuteistajam (suimtajam) leidimas įeiti į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) ar išeiti iš jos išduodamas, kai Bausmių vykdymo kodekso (Suėmimo vykdymo įstatymo) ir Taisyklių nustatyta tvarka jam leidžiama laikinai išvykti iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus). Pasikeitus išduoto leidimo sąlygoms, nuteistajam (suimtajam) gali būti išduodamas naujas leidimas.

134. Įeinantys į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) asmenys pateikia leidimus, o asmenys, turintys vienkartinius leidimus, kartu pateikia ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą (pasą, asmens tapatybės kortelę, leidimą nuolat gyventi Lietuvoje, valstybės tarnautojo arba vairuotojo pažymėjimą ir pan.). Pataisos pareigūnai, įeidami į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių), pateikia tarnybinį pažymėjimą. Nepateiktus vieno iš šiame punkte nustatytų dokumentų, asmenys į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) neįleidžiami.

135. Nuolatinis leidimas ir (ar) tarnybinis pažymėjimas asmeniui (pataisos pareigūnui) grąžinamas, kai jis išeina iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus). Asmeniui, pateikusiam vienkartinį leidimą, grąžinamas tik asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas.

136. Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nariai, Respublikos Prezidento patarėjai, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriai ir jų padėjėjai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Kalėjų departamento valstybės tarnautojai, turintys teisę tikrinti pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) veiklą, teisėjai, prokurorai, ikiteisminio tyrimo ir specialiųjų tarnybų pareigūnai į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) įleidžiami ir išleidžiami iš jos pateikę galiojantį tarnybinį pažymėjimą, o advokatai – pateikę galiojantį advokato pažymėjimą. Patikrinus, ar tarnybinis (advokato) pažymėjimas galiojantis, jis grąžinamas įeinančiajam į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) arba išeinančiajam iš jos.

137. Asmenys, įeinantys į pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) ir valstybės įmonių, kuriose dirba nuteistieji (suimtieji), teritorijas, negali įsinešti daiktų, įtrauktų į sąrašą, kurį nustato Kalėjų departamento direktorius. Daiktus, kurių negalima įsinešti, gali priimti saugoti įstaiga, į kurią nori įeiti asmuo. Pataisos pareigūnų ir valstybės įmonių, kuriose dirba nuteistieji (suimtieji), darbuotojų, turinčių teisę įsinešti į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) tarnybinius mobiliuosius telefonus, sąrašą tvirtina Kalėjų departamento direktorius.

138. Pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) besilankančius asmenis (išskyrus tuos, kurie atvyksta į pasimatymą su nuteistuoju (suimtuoju)) lydi ir jų saugumą užtikrina šios įstaigos direktorius arba jo įgaliotas pareigūnas.

139. Nuteistiesiems (išskyrus laikomus atvirose kolonijose, pusiaukelės namuose ir gyvenančius už pataisos įstaigos teritorijos ribų), kuriems leista parvykti į namus ar išvykti už

pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos, pageidaujant, jiems išeinant iš pataisos įstaigos grąžinami pataisos įstaigoje saugomi jų asmeniniai daiktai (dalis asmeninių daiktų) ir (ar) nuteistojo asmeninėje sąskaitoje esantys pinigai arba nuteistojo nurodyta pinigų suma. Šiems nuteistiesiems grįžus į pataisos įstaigą, jų su savimi turimi daiktai patikrinami, paimami, saugomi ir (ar) sunaikinami vadovaujantis Taisyklių II skyriaus nuostatomis.

140. Nuteistiesiems leidimas įeiti į pataisos įstaigą ar išeiti iš jos grąžinamas užfiksavus nuteistojo įėjimo į pataisos įstaigą arba išėjimo iš jos datą ir laiką.

141. Atlikę arešto arba laisvės atėmimo bausmę nuteistieji ir suimtieji, pasibaigus suėmimo terminui, paleidžiami iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus), pateikę paleidimo iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) pažymėjimą, kurio formą nustato Kalėjimų departamento direktorius.

142. Paleidžiamam nuteistajam (suimtajam), jei jis prašo, pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija privalo leisti telefonu pranešti sutuoktiniui, artimiesiems giminaičiams ar jo nurodytam asmeniui apie paleidimą. Kalbėtis telefonu iki 10 minučių leidžia pataisos pareigūnas vykstant nuteistojo (suimtojo) paleidimo iš pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) procedūrai. Pokalbis leidžiamas, jeigu nuteistasis (suimtas) turi telefono kortelę arba naudojami ryšio paslauga kalbėtis telefonu kito abonento sąskaita.

143. Transporto priemonės į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) įleidžiamos ir išleidžiamos iš jos atlikus jų ir jomis vežamo krovinio apžiūrą, taip pat transporto priemonėje esančių asmenų apžiūrą bei daiktų patikrinimą. Transporto priemonių ir jomis vežamo krovinio apžiūros, taip pat asmenų apžiūros ir daiktų patikrinimo atlikimo tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius.

XIX SKYRIUS

PATAISOS PAREIGŪNŲ ĮGALIOJIMAI SKIRIANT NUTEISTIESIEMS (SUIMTIESIEMS) PASKATINIMO PRIEMONES IR NUOBAUDAS

144. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktorius turi teisę nuteistiesiems (suimtiesiems) skirti visas paskatinimo priemones ir nuobaudas, nustatytas Bausmių vykdymo kodekse ir Suėmimo vykdymo įstatyme.

145. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus pavaduotojas, atsakingas už nuteistųjų socialinę reabilitaciją (suimtųjų užimtumą ir socialinių poreikių tenkinimą), turi teisę nuteistiesiems (suimtiesiems) skirti paskatinimo priemones, nustatytas Bausmių vykdymo kodekso 140 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 5 punktuose ir Suėmimo vykdymo įstatymo 33 straipsnio 2 ir 3 punktuose.

146. Pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pataisos pareigūnas turi teisę nuteistiesiems skirti paskatinimo priemones, nustatytas Bausmių vykdymo kodekso 140 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose.

XX SKYRIUS

DRAUSMĖS KOMISIJOS SUDARYMAS IR KOMPETENCIJA

147. Pataisos įstaigoje šios įstaigos direktoriaus įsakymu sudaroma viena drausmės komisija. Atsižvelgiant į pataisos įstaigoje laikomų nuteistųjų ir (ar) jų padaromų teisės pažeidimų skaičių, pataisos įstaigoje gali būti sudaryta ir daugiau drausmės komisijų.

148. Drausmės komisija sudaroma nelyginiu narių skaičiumi ir ne mažiau kaip iš trijų narių. Komisijai skiriamas sekretorius, kuris nėra komisijos narys. Vienas drausmės komisijos narys skiriamas drausmės komisijos pirmininku ir vienas – pavaduojančiu drausmės komisijos pirmininką.

149. Drausmės komisijos nariais turi būti paskirti pataisos įstaigos darbuotojai, atsakingi už nuteistųjų apsaugą ir priežiūrą bei socialinę reabilitaciją. Drausmės komisijos nariais taip pat gali būti skiriami asociacijos, bendruomenės, bendrijos, švietimo įstaigos ar kitos institucijos arba

institucijos, vykdančios nuteistųjų socialinę reabilitaciją pataisos įstaigoje, atstovai, savanoriai, pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą, kurio formą nustato Kalėjimų departamento direktorius.

150. Drausmės komisijos nariai, priimančys sprendimus dėl nuteistųjų, kuriems taikomos apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės, privalo turėti leidimą dirbti ir susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia informacija.

151. Drausmės komisija sudaroma vieniems metams.

152. Drausmės komisijos darbo organizavimo tvarką tvirtina pataisos įstaigos direktorius.

153. Drausmės komisija vykdo šias funkcijas:

153.1. nagrinėja medžiagą, susijusią su nuteistojo padarytu režimo pažeidimu;

153.2. priima sprendimą dėl nuobaudos, kurią pataisos įstaigos direktoriui bus siūloma skirti nuteistajam už padarytą režimo pažeidimą;

153.3. priima sprendimą dėl siūlymo pataisos įstaigos direktoriui neskirti nuobaudos nuteistajam, padariusiam režimo pažeidimą;

153.4. pripažįsta, kad nuteistasis nepadarė pažeidimo, dėl kurio padarymo buvo įtariamas;

153.5. sprendžia kitus klausimus.

154. Drausmės komisijos sprendimai priimami drausmės komisijos posėdyje dalyvaujančių drausmės komisijos narių balsų dauguma. Drausmės komisijos posėdyje dalyvavusių komisijos narių balsams pasiskirsčius po lygiai, balsavimo rezultatus lemia drausmės komisijos pirmininko arba jį pavaduojančio komisijos nario balsas.

155. Drausmės komisijai priėmus sprendimą dėl nuteistajam skirtinos nuobaudos, per dvi darbo dienas surašomas ir pataisos įstaigos direktoriui pateikiamas motyvuotas teikimas, kuriame turi būti nurodyta:

155.1. drausmės komisijos posėdžio data ir vieta;

155.2. nuteistojo, dėl kurio buvo priimtas sprendimas, vardas ir pavardė, gimimo data;

155.3. nuteistojo bausmės atlikimo laikotarpiu padaryti teisės pažeidimai ir skirtos nuobaudos, taip pat taikytos paskatinimo priemonės;

155.4. nuteistojo padarytas režimo pažeidimas, kuris buvo svarstytas drausmės komisijos, režimo pažeidimo padarymo aplinkybės ir tai įrodantys duomenys;

155.5. nuteistojo paaiškinimas dėl režimo pažeidimo;

155.6. motyvuotas drausmės komisijos siūlymas dėl nuteistajam skirtinos nuobaudos;

155.7. drausmės komisijos nario individuali nuomonė, jei tokia buvo pateikta.

156. Taisyklių 155 punkte nurodytą teikimą pasirašo drausmės komisijos pirmininkas arba jį pavaduojantis drausmės komisijos narys.

157. Pataisos įstaigos direktorius, nesutikdamas su drausmės komisijos siūlymu dėl nuteistajam skirtinos nuobaudos, turi teisę nuobaudos neskirti arba skirti kitą nuobaudą. Toks pataisos įstaigos direktoriaus sprendimas turi būti motyvuotas.

XXI SKYRIUS

SUIMTO NEPILNAMEČIO INDIVIDUALUS VERTINIMAS

158. Suimto nepilnamečio individualaus vertinimo veiksmai:

158.1. informacijos apie nepilnamečių iš valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos, savivaldybės psichologinės tarnybos, duomenų registrų ir nepilnamečio asmens bylos surinkimas;

158.2. nepilnamečio specialiųjų ugdymosi poreikių, asmenybės ir brandos įvertinimas;

158.3. Nepilnamečio individualaus vertinimo pažymos, nustatytos Nepilnamečių individualaus vertinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. A1-509 „Dėl Nepilnamečio individualaus vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, parengimas pagal surinktą informaciją;

158.4. Taisyklių 158.1, 158.2 ir 158.3 papunkčiuose nurodytos informacijos, įvertinimo ir pažymos pateikimas ikiteisminį tyrimą atliekančiam pareigūnui ar prokurorui.

159. Negavus informacijos šių Taisyklių 158.3 nustatytai pažymai parengti, apie tai informuojamas ikiteisminį tyrimą atliekantis pareigūnas ar prokuroras ir pateikiama tardymo izoliatoriaus (pataisos įstaigos) turima informacija.

XXII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

160. Kalėjimų departamento direktorius, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, tvirtina:

160.1. nuteistųjų (suimtųjų) turimų asmeninių daiktų, jų išvykų už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) teritorijos ribų ar į namus, paskatinimo priemonių ir nuobaudų, laiškų, siuntinių ir smulkiųjų paketų, telefoninių pokalbių ir pasimatymų, leidimų įeiti į pataisos įstaigą (tardymo izoliatorių) ir išeiti iš jos apskaitos tvarką;

160.2. Taisyklėse nurodytų prašymų, pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracinių sprendimų pavyzdžius;

160.3. nuteistojo (suimtojo) asmens bylos ir joje saugomų dokumentų aprašų formą;

160.4. pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) įrengimo ir eksploatavimo taisykles.
